

Bevar og styrk sexkjøpsloven!

Vedtatt av SVs landsstyre 15. januar 2023.

19. desember 2022 kom Straffelovrådets rapport, hvor utvalget foreslo en rekke endringer knyttet til seksuallovbrudd. En av disse er å avkriminalisere kjøp av sex og seksuelle tjenester, og med det avskaffe dagens sexkjøpslov.

Dette vil være et stort steg i feil retning.

Sexindustrien utgjør en av verdens mest lønnsomme industrier, hvor noen få tjener penger på - i all hovedsak - jenter og kvinner i vanskelige livssituasjoner som presses til å selge kroppen sin. Fra forskning på hvem som selger sex og seksuelle tjenester, finner man at det oftest er fattige kvinner og jenter fra det globale sør, som ofte ikke har andre alternativ. Sexindustrien livnærer seg på fattigdom og en verden hvor ressurser er urettferdig fordelt.

Internasjonal forskning viser at 90% av personer som selger sex og seksuelle tjenester ikke ønsker å gjøre det, og 89 % av dem ønsker seg ut av prostitusjon. Sammenlignet med den øvrige befolkningen finner man oftere traumelidelser og overgrepshistorikk viser at personer som selger sex har en høyere dødelighet og utsettes oftere for vold enn andre kvinner.

Prostitusjon er først og fremst mulig fordi vi lever i et samfunn hvor kvinners kropper er til salgs, men det er også et klassespørsmål og kan ramme alle som lever i fattigdom. Norge er nå inne i en tid hvor strøm- og matvarepriser er eksepsjonelt høye. Mange opplever at lommeboka ikke strekker til, og det går særlig utover de som har lave inntekter. Det er avdekket flere tilfeller hvor menn utnytter sårbare kvinner som ber om økonomisk hjelp, og tilbyr seg å hjelpe dem i bytte mot sex. Vi ser en part i en sårbar situasjon, og en person som utnytter dette ved å kjøpe seg tilgang til deres kropp. Samtidig som flere nå opplever å slite økonomisk, står verden overfor en flyktningstrøm, hvor flere bakmenn står klare for å utnytte jenter og kvinner på flukt. Sexkjøpsloven spiller derfor en avgjørende rolle både i kampen mot å sikre fattige og sårbare kvinner et rettslig vern, og for å beskytte kvinner som er drevet på flukt.

Straffelovrådet legger til grunn at så lenge partene sier transaksjonen er frivillig, så bør den være lov. Dette er en konklusjon som ikke tar høyde for at de fleste som selger sex ikke gjør det ut av fri vilje. Når kvinnene risikerer å miste hjemmet, eller evnen til å forsørge seg selv og, eller egen familie, så er det ikke et frivillig valg. Samme logikk mener vi også gjelder for samtykke. Samtykke skal være basert på frivillighet, en frivillighet som forsvinner når man er tvunget til å selge kroppen sin i bytte mot penger. Det er derfor en asymmetrisk relasjon mellom den som selger kroppen sin, og den som kjøper tilgang til den andres kropp. Det er en realitet vi ikke kommer unna når man diskuterer prostitusjon og såkalt frivillig salg av sex og seksuelle tjenester.

Sexkjøpsloven har vært blant de viktigste seirene for kvinnebevegelsen. I en rapport fra 2014 kommer det frem at forbudet mot kjøp av sex og seksuelle tjenester har ført til en lavere etterspørsel i Norge. I land hvor sexkjøp er legalisert som Nederland og Tyskland, ser vi at vilkårene til personer som selger sex er blitt dårligere og etterspørselen etter de som selger sex høyere slik at flere sårbare kvinner er tvunget inn i bransjen. Dette illustrerer at dersom målet er å forhindre menneskehandel og seksuell utnyttelse, så trengs sexkjøpsloven.

Samtidig som vi vet at sexkjøpsloven har ført til en reduksjon i omfanget av prostitusjon, har den også bidratt til å endre holdningene til sexkjøp. I dag er det langt mer tabubelagt å kjøpe

sex enn det var tidligere i Norge. Skammen og stigmaet har blitt flyttet fra den som tvinges inn i prostitusjon, og over på den som utnytter mennesker som selger sex for egen vinning. Det er en viktig utvikling i kampen mot menneskehandel, men også en viktig utvikling for synet på både kvinnekroppen og samtykke. Sexkjøpsloven har virket etter hensikten.

Loven håndheves ikke godt nok i dag. Mange som selger sex, og som ikke har oppholdstillatelse, frykter utkastelse dersom de tar kontakt med politiet. Samtidig finnes det ikke gode nok Exit-programmer med tett oppfølging, som forhindrer at kvinnene faller tilbake i prostitusjon. Vi mener løsningen ikke er å avskaffe sexkjøpsloven, men å sikre en sterkere håndheving av loven og et lovverk hvor ofre for menneskehandel ikke blir kastet ut av landet.

SV vil:

- Styrke håndhevingen av sexkjøpsloven
- Sikre alle som er utsatt for menneskehandel lovlig opphold
- Ha omfattende Exit-programmer i alle fylker, hvor de som selger sex får langvarig oppfølging
- Sikre mennesker som selger sex reell beskyttelse
- Gjennomføre holdningskampanje mot sex-kjøp
- Opprette hjelpetilbud til sexkjøpere tilsvarende programmer for andre seksuallovbrytere
- Styrke forskningen på kjøp og salg av sex og seksuelle tjenester, samt evaluere Norges og innhente andre lands erfaringer med hjelpetiltak ut av prostitusjon